

DANCSÓ TÜNDE

HuCER 2022 konferencia – Jövőkép, célok, kulcsszavak

MŰHELY

Az alábbi írás nem hagyományos konferenciabezámoló. Sokkal inkább azt mutatja be, hogy e nagyszabású neveléstudományi esemény milyen szerkezetbe rendeződött, s hogy a találkozón mely tematikákra és kulcsszavakra – hívószavakra – desztillálhatók az ott felmerültek. A szerző mind-ezen keresztül egyszerűsre mind összefoglalja azt, hogy egy mai, rangos tudományos (neveléstudományi) konferenciának milyen formai elvárásai, illetve céljai és látens céljai vannak, lehetnek.

Az olvasó – főként talán egy tudományos konferencián először megmutatkozni készülő fiatal ember – az alábbiakból képet kaphat egyfelől saját úgymond konferenciakészségéről, másfelől körképet láthat jellemző 2022-es tematikus trendekről a neveléstudományban. Ezekbe aztán belekapaszkodhat, akár úgy, hogy megragadja, belső felismerésre és „csatlakozásra” készíteti valamely témakör, akár úgy, hogy esetleg föltűnik neki valamely – lehet, hogy épp őáltala felszámolható – hiány.

A Szerk.

BEVEZETÉS – A KONFERENCIA JELENTŐSÉGE

A neveléstudománnyal foglalkozó szakmai konferenciák egyre fontosabb szerepet töltenek be az *oktatáskutatás fejlődésében*. Ezeken a konferenciákon oszthatják meg, majd vitathatják meg egymással a felsőoktatásban dolgozó oktatók és kutatók vagy a doktori képzéseken részt vevő hallgatók az aktuális kutatási eredményeiket. A konferenciákon elhangzó előadások eredményeként az előadók által képviselt intézmények a szakmai párbeszéd tekintetében *nyitott intézményeként* mutatkoznak meg.

Bár evidens állításnak hangzik, de azért hangsúlyoznunk kell: a neveléstudománnyal foglalkozó elkötelezett szakemberek számára kiemelkedően fontos a hasonló ágazati területeken történő folyamatokról való *tájékoztató*, a *kapcsolatok* ápolása, az *információk* szerzése és azok megosztása. Ezek lehetséges módja az intézményekben zajló vizsgálatok megismerése, a vizsgálati célok, módszerek, eredmények feltárása.

Az oktatásnak számtalan szegmense kínál izgalmas kutatási területeket, melyeket a hazai kutatók *egyéni érdeklődés alapján* választhatnak. A konferenciákon általában alulról induló kezdeményezések jelennek meg – a kutatások *rendszere* ma még nem

jellemző. Fontos kiemelni: a neveléstudományi doktori iskolák hallgatói számára különösen fontos a részvétel azokon a konferenciákon, amelyek *vállalják a publikációk lektorálását, megjelentetését*

is. Ez sokszor anyagi terhet is jelent azon résztvevők számára, akik vállalják a publikálással járó kihívásokat, hiszen a konferenciák részvételi díját és a részvétel során felmerülő egyéb költségeket sok esetben a résztvevő önmaga fizeti ki.

A konferenciákon való részvétel és az ezzel járó feladatok elvégzése fontos szerepet tölt be a szakmai fejlődés során, és támogathatja a személyes karrier alakulását. A komplex szakmai munka felé támasztott „formai” elvárás – például a megfelelő absztrakt elkészítésének, határidőre történő feltöltésének, a prezentáció tervezésének, alkotásának az igénye – is fejlesztheti például az innovációs szemléletmódot, a kreativitást, a kommunikációs és vizuális kompetenciákat. A konferenciákon való részvételhez hozzá tartozik más előadók bemutatóinak meghallgatása, feldolgozása, majd az előadást követően az interakciós folyamatokban és az értékelésben való szabad részvétel, a kommunikációs folyamatok értelmezése. Összességében egy szakmai konferencián való részvétel jó lehetőséget teremt az élményszerű tanuláshoz.

HUCER 2022

A Magyar Nevelés- és Oktatóskutatók Egyesülete (HERA) 2012 óta minden évben szervez szakmai konferenciát. Ez az esemény 2022-ben tehát tizenegyedik alkalommal került megrendezésre. A szervezet elnöke

Kozma Tamás professor emeritus (Debreceni Egyetem), alelnökei Juhász Erika (Debreceni Egyetem) és Tóth Péter (Budapesti Műszaki Egyetem). A szervezetnek jelenleg

545 tagja van, a belépési szándéknyilatkozat beküldését követően az elnökség dönt a felvételtől. A

HERA által szervezett, *Ok-tatás egy változó világban – Kutatás, innováció, fejlesztés*

címmel meghirdetett konferenciára a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen került sor 2022. május 26-án és 27-én.

A rendezvény két év online lét után ebben az évben személyes részvételi lehetőséget kínált a regisztráló pedagógusok, oktatók, nevelők, kutatók és egyéb érdeklődők számára. Mindenki nagy érdeklődéssel várta, hogy milyen lesz majd újra személyesen találkozni egymással, hogyan indul újra a kommunikáció. Az online konferenciák a korlátozott lehetőségek miatt kissé személytelenre sikeredtek, fel kellett ismernünk, hogy a körülmények nem tették lehetővé mély szakmai párbeszéd kialakulását.

Az absztraktról

Az előadók egy 1500 karakteres absztrakt beküldésével jelentkezhetnek a konferenciára, amelyben kulcsszavakkal is jellemeznük kellett választott témájukat. Az absztrakt minősítésekor az értékelők a konferenciákon megszokott értékelési szempontokat vették figyelembe: (1) a témaválasztás indoklását, a kutatás elméleti kereteinek a kidolgozottságát, a kutatási előzmények bemutatását, (2) a kutatás céljának pontos meghatározását, a kutatási kérdések vagy hipotézisek újszerűségét, (3) a kutatási

módszer relevanciáját, (4) a kutatási eredmények megalapozottságát, újszerűségét, (5) a kutatás elméleti, gyakorlati jelentőségét, (6) egyértelmű, világos és nyelviileg helyes megfogalmazás alkalmazását (7) és a hivatkozott irodalom pontos felsorolását.

Bár az absztrakt készítése annak terjedelme miatt könnyűnek tűnik, valójában *nagyon nehéz azt kiváló minőségben, az elvárásoknak megfelelően elkészíteni.* Mivel a terjedelem korlátozott, a leírás elsősorban a kötelezően elvárt információkat tartalmazhatja, amely megfelelően eligazítja az érdeklődőket. Az absztraktnak jelzésszerűen tartalmaznia kell a kutatás előzményeit, az elméleti hátteret, a kutatás célját, a kutatási kérdéseket és módszereket, a kutatás lefolytatásának körülményeit, az eredmények interpretálását. Egy jól elkészített absztraktnál a releváns kutatási kérdések vagy hipotézisek megfogalmazása tükrözi azt, hogy a kutató ismeri az eddig folytatott vizsgálatokat, és képes innovatív módon új vizsgálati célokat meghatározni, új irányokat kijelölni, s hogy ehhez megfelelő vizsgálati módszereket alkalmaz. A kutatási módszer paramétereit jelzik, hogy a kutató mennyire mélyedt el a témában, de utal arra is, hogy milyen erőforrások állnak rendelkezésére. A kutatási eredmények közlése és annak rövid interpretálása a kutató személyes hozzáállását, felelősségvállalását is tükrözi.

Bár a fenti értékelési szempontok közt nem szerepel, nagyon hasznos lehet további kutatási kérdések megfogalmazása is az absztrakt keretében, hiszen az a témához tartozó kutatói jövőkép alkotásának, azaz a fejlesztési folyamatnak az egyik fontos kritériuma.

Kiinduló hívószavak, látens cél

Már a konferencia felhívása is olyan hívószavakat tartalmazott, amelyek közt mindenki megtalálhatta a saját kutatási területéhez kapcsolódó vagy kapcsolható kifejezéseket. Az idei konferencia kiinduló kulcsszavai az alábbiak voltak: *tantervfejlesztés, értékelés, tanítási perspektívák, tanulási formák, hátrányos helyzet, szervezeti szerepek, közösségi kapcsolatok a kultúrával és a művészettel, a vezetés szerepe, konnektivitizmus, technológiai infrastruktúrák.*

Tudnivaló, hogy a konferencia látens céljaként jelent meg az oktatás jövő-

beni trendjeinek azonosítása – a történeti előzmények figyelembevételével. Ez fontos és elkerülhetetlen feladat, mert csak az aktuális jelenségek *mélyebb megértése* segíthet a tanulságok összegzésében, a megoldások kialakításában és az ehhez szükséges operatív tevékenységek, cselekvési utak megvalósításában.

Mindezek szellemében is állítható, hogy a rendezvényen a résztvevők átfogó képet kaphattak az oktatási ágazatban végbemenő *változásokról.*

A konferencia eseményei – röviden

A konferencia első napján két plenáris előadás hangzott el. A plenáris előadások általában megalapozzák a konferencia hangulatát, kijelölik célját. Így történt ez most is. Paulina Korsnakova (President of the Slovak Educational Research Society (SERS), Senior Research and Liaison Advisor) „*Extending from Achievement to*

tükrözi azt, hogy a kutató ismeri az eddig folytatott vizsgálatokat, és képes innovatív módon új vizsgálati célokat meghatározni

*Well-being in IEA Studies*¹ címmel tartott érdekesítő előadást. A nemzetközi tudásmegosztás jelentőségét nem lehet eléggé megbecsülni; más országok oktatáspolitikájának megismerése egyértelműen hozzájárulhat a hazai oktatási helyzet jobb megértéséhez. Halász Gábor egyetemi tanár (ELTE) „Együtműködés és együttalkotás a kutatásban” című gondolatébresztő előadását figyelve újból megbizonyosodhattunk rendkívül széleskörű komplex látásmódjáról, innovatív kutatási módszereiről, objektivitást sugárzó szemléletéről, oktatáspolitikai elkötelezettségéről. Az előadás felhívta a figyelmet arra, hogy a kutatásokban is nélkülözhetetlen a célok közös értelmezése, a kooperatív munkamódszerek alkalmazása, a társadalmi felelősségvállalás.

44 szekciót rendeztek,
szekciónként 90 perc alatt
általában 4-5 előadás
megtartására és
megvitatására volt lehetőség

A HERA a nevelés- és oktatáskutatás területén kimagasló tudományos teljesítményű kutatók elismerése céljából Báthory Zoltán Emlékérem elnevezéssel kitüntetést alapított 2012-ben. Az emlékérmeket minden évben egy olyan elkötelezett személynek ítélik oda, aki a nevelés- és oktatáskutatásban több évtizeden keresztül kimagasló kutatómunkát végzett, és a pályakezdő kollégák támogatását életcéljának tekinti. A Báthory Zoltán Emlékérmeket 2022-ben Halász Gábor professzor kapta tudományos munkássága elismeréseként. A díjat a szervezet elnöke, Kozma Tamás professzor adta át ünnepélyes keretek között a konferencia megnyitóján. A konferencián kapta meg a díjat a 2021. év

kitüntetettje, Polónyi István egyetemi tanár (Debreceni Egyetem) is.

A kétnapos konferencia során 44 szekciót rendeztek, szekciónként 90 perc alatt általában 4-5 előadás megtartására és megvitatására volt lehetőség, a felkért szekcióvezető irányításával. A konferencia absztraktjai megtekinthetők a konferencia 348 oldalas absztraktkötetében.²

A szerzők előadásuk alapján tanulmányt is készíthetnek, mely a bírálatot követően a következő évi tanulmánykötetben jelenhet meg. A 2021. évi konferencia eredményeként született tanulmányok a „Tanuló társadalom. Oktatáskutatás járvány idején...” címmel megjelent 802 oldalas tanulmánykötetben érhetők el. A kötet négy fejezetében hatvanöt tanulmány olvasható.³

A konferencia kiemelt témái, fókuszai, kulcsszavai

Az idei konferencián az alábbi témakörökben szerveztek szekciókat: pedagógiai és társadalmi innovációk; tanulás a felsőoktatásban; sportpedagógia; IKT; neveléstörténeti kutatások; felsőoktatás-pedagógiai esettanulmányok; állampolgári nevelés, oktatási jogok; koragyermekkorai nevelés; családi életre nevelés; hátrányos helyzet, tanítók a múltban; pedagógusok helyzete; kutatások, innovációk, fejlesztések a romológia területén; környezetpedagógia; kooperáció és tanulás; pedagógiai nézetek története;

¹ „Táguló szemléletmód a tanulmányi teljesítménytől a tanulói jóllétig az IEA tanulmányokban”

² A hivatkozást lásd e beszámoló végén.

³ Lásd az előző lábjegyzetet!

idegennyelv oktatása; társadalmi mobilitás és munkaerőpiaci felkészülés; gyermekvédelem. A témakörök sokfélesége azt igazolja, hogy az oktatási intézmények sok szakmai, társadalmi, technológiai és jogi funkciót látnak el. Az oktatás nagyon sok részterületet fed le, s ezek egy része megjelent a konferencia témakörei között, elemzésük pedig lehetővé tenné az oktatási ágazat eredményességét tükröző makroszintű elemzés készítését is. Az egyes témakörökön belül olyan komplex fogalmak jelentek meg, amelyek együttesen releváns tükörképet mutatnak a hazai kutatások irányzatairól.

IKT (információs és kommunikációs technológiák) témakörben olyan témák kerültek előtérbe, amelyek az online tanulás térhódításával jelentek meg életünkben. Ezek pl.: digitális témahét, gamifikáció, gamifikált jutalomrendszer, interaktivitás, feladattipológia, technológiai integráció, pedagógiai stratégiák, digitális kultúra, tantervek elemzése, dinamikus tudás-transzfer, BYOD (Bring Your Own Device), mobiltelefonok alkalmazásának lehetőségei, mobilapplikáció. A digitális oktatás aktuális trendjei és kihívásai, a digitális kompetencia fejlesztésének lehetőségei minden résztvevő számára fontos kérdésként jelentek meg.

A *társadalmi innováció* területén megjelent a felelősségteremtés, felhatalmazás (empowerment) és a társadalmi innováció összefüggésének a kérdésköre, a társadalmi vállalkozás fontossága, a láthatatlan iskola fogalma, a közösségi rádiók szerepvállalásának értelmezése a pandémia ideje alatt.

A *felsőoktatási esettanulmányok* témakörében speciális, egyedi témák jelentek meg,

pl. a történelem oktatása médiamanipulációs példákon keresztül, az interkulturalitás, e-learning program tesztelése, terrorelőjárás ismeretek oktatása, az intuíció szerepe a kreatív gondolkodás fejlesztésében és a virtuális mobilitás.

A *sportpedagógia* egyre aktívabb szerepet tölt be a neveléstudományban, ezt igazolja, hogy több szekció foglalkozott ezzel a területtel. A sportpedagógia kutatásában érintettek vizsgálják pl. a testnevelők módszertani kultúráját, a fair play oktatási módszereit, az eszközös harcművészetalapú mozgásfejlesztés alkalmazásának

lehetőségeit; a táncal foglalkozó testnevelést, a labdarúgást választó lányok helyzetét, az egészségnevelés szerepét, az egészségműveltség és a fizikai aktivitás közötti kap-

csolatot, az egészséges magatartás elméleti kérdéskörét, a sportolással kapcsolatos indexeket.

A *koragyermekkorai nevelés* témakörében az előadók foglalkoztak a kora gyermekkorai nevelésben és az egészségügyi ellátórendszerben dolgozók lelki egészségének összehasonlító elemzésével, a tartalmi szabályozó dokumentumok összehasonlító elemzésével, a képeskönyv-nézetési módszerek meghatározó szerepével a kisgyermekek literációs nevelésében.

Családi életre nevelés témakörben is érdekes témák tárgyalására került sor, ezek közül néhány példa: a gyermekvállalási hajlandóság, a gyermekvállalási tervek és a párkapcsolati forma összefüggései, nemi különbségek a szülői bevonódásban, értékre-remtő gyermeknevelés a családban, a családi háttér összefüggései, inklúziós törekvések a játékpiacon, az előítéletmentes játékok.

a közösségi rádiók szerepvállalásának értelmezése a pandémia ideje alatt

Hátrány – tanulás – kultúra témakörben a szekciókon az alábbi témákhoz tartozó eredményekkel ismerkedhettünk: felnőttképzés hátrányos helyzetben lévő fiatalok körében, közművelődési szakemberek pályaképvizsgálata, tanulási terek, múzeumok; a 65 év feletti felnőttek tanulási motívumai, lifewide learning, lifelong learning, a kulcskompetenciák jelentősége.

Környezetpedagógia témakörben is kiterjedt fogalomhálóval találkozhattunk. A hazai környezeti nevelési programokon belül szó esett a tanulási környezet átalakulásáról, a közösségi kertekről, az inkluzív térről, környezetvédelemmel foglalkozó műsorokról, az ökológiai lábnyom méréséről, komplex tanulásszervezésről, a természetismeret tananyagok pedagógiai hatásainak vizsgálatáról.

Kooperáció és tanulás témakörben a résztvevők információt szerezhettek a börtönökben zajló oktatásról, a pandémia közönségi következményeiről, tájékozódhattak a tanuló közösségben végzett kutatás alapú tanulás jellemzőiről, a hálózatosodás és kooperáció jó gyakorlatairól, az érzékenyítés és a tolerancia vizsgálatáról.

A Pedagógusok, pedagógusjelöltek témakörrel foglalkozó szekcióban az előadók megvizsgálták a hatékony pedagógus fogalmát, a hallgatók megismerhették, milyen hatással lehetnek a tanárok a végzős diákok pedagóguspályával kapcsolatos motivációira és választására, emellett szó esett a kutatótanári programok tanulságairól, a tanárszakos hallgatók attitűdjéről, valamint a mentorálás folyamatáról.

A tanárképzéssel foglalkozó szekcióban előadás hangzott el a pedagógiai eljárásokról és a reflexiókról, a tanárjelöltek énképéről, a pedagógushallgatókat érintő kiégésről a poszt-COVID-19 időszakban, valamint az utóbbi 25 évben végbement jogszabályi változások következményeként azonosítható tanári kompetenciákról.

A zenepedagógiával foglalkozó kutatások a sportpedagógiához hasonlóan több szekciót igényeltek. Az előadások témái között megjelent az ifjúkori művészfogyasztás, a transzferhatások vizsgálata, a zenei pályára készülők sportolási szokásai, a hangszertanulási módszerek, a hangszertanulási motiváció, a zeneelméleti oktatás, a művészeti anyanyelv kérdése, a zenepedagógiai rendszerek, az ének-zene tanárszakos hallgatók pályával kapcsolatos énképe.

Gyermekvédelmi témában megismerhettünk kórházpedagógiai programokat, amelyek a beteg gyermekek jóllétét, hátrány-

kompenzációját szolgálják, tájékozódhattunk a gyermekotthoni nevelés során végzett bűnmegelőzési feladatokról, a különleges gyermekotthonban élő gyermekek iskolai eredményességének alakulásáról és rezilienciájuk meghatározó tényezőiről, illetve információt szerezhattunk az alternatív gondoskodási formákról, például a nevelőszülői el látásról.

A tantárgyi oktatással foglalkozó szekcióban többféle tantárgyi tematika ötvöződött. A résztvevők megismerhették az Eurydice programot, amely nemzetközi szinten hasonlítja össze a matematika és a természettudományos oktatás paramétereit. A szekció hallgatói bepillanthattak az iroda-

szó esett a tanulási környezet átalakulásáról, a közösségi kertekről, az inkluzív térről, környezetvédelemmel foglalkozó műsorokról

lom tantárgy öröklött fogalmai, eszközei, céljai változó világába, megismerkedhettek a skót történelemérettségi jellegzetességeivel, a kémia tantárgy eredményességét segítő társasjáték készítésének a körülményeivel, illetve a mindennapos testnevelésben alkalmazott táncoktatás rejtelmeivel.

Az *oktatáspolitikai* szekcióban az előadók foglalkoztak a történelemoktatás és az állampolgári nevelés során alkalmazott virtuális tanulási környezetek összehasonlító elemzésével, a speciális igényű hallgatók esetében felmerülő társadalmi kihívásokkal, a sajátos nevelési igényű gyermekekkel kapcsolatos statisztikai adatok elemzésével, a viselkedésavart mutató tanulók fegyverkezési lehetőségeivel, az állampolgári identitással és az állampolgárság jogi szabályozásával.

Az *idegennyelvoktatás* kérdéseivel foglalkozó szekcióban szó esett a nyelvtanulók és nyelvtanárok idegen nyelvű szabadidős tevékenységekkel kapcsolatos véleményeiről, a tanulók nyelvkönyvértékelésének vizsgálatáról, a magyar-olasz két tannyelvű oktatásról, a formális angol nyelvtanítás és az árnyék-oktatásban való részvétel közötti összefüggésekről, valamint a BTMN (beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő) tanulók, az idegen nyelv és a kompetenciamérés háromszög összefüggéseiről.

A *szakképzéssel* foglalkozó szekcióban többféle aspektusból foglalkoztak a szakképzés jellegzetességeivel. A szekcióban tárgyalták a társadalmi részvételt segítő szolgáltatások előnyeit, a lemorzsolódás veszélyeit, a kompetenciamérés eredményeinek elemzését szakmacsoportonként, a duális képzés jellegzetességeit, a finn oktatásban zajló pályorientációt.

A konferencia teret adott szimpóziumok megszervezésére is, melyek előadásai a kutatás szervezése vagy annak témája miatt kapcsolódtak egymáshoz. Ezek egyikén például az *esélyegyenlőség* témakörben egymáshoz szervesen kapcsolódó, de egy-egy területet kiemelten hangsúlyozó témák kifejtésére került sor. Az előadások érintették a korai iskolaelhagyás kérdéseit, bemutatták a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében folytatott mentorprogramokat, az inkluzivitás tágabb és szűkebb értelmezését, az iskolai

esélyek szempontjából releváns iskolai és társadalmi, illetve a tanulói környezetben azonosítható jellemzőket. Külön előadás foglalkozott az autizmus spektrumzavarokkal kapcsolatos oktatási kérdések főbb as-

a BTMN tanulók, az idegen nyelv és a kompetenciamérés háromszög

pektusaival.

Egy szimpózium szervezése annak műfaji sajátossága miatt kooperatív munkát igényel, hiszen feladata elsősorban az, hogy lehetővé tegye egy-egy téma mélyebb elemzését, több szempontú megközelítését. A szimpóziumokon leginkább *a hasonló érdeklődésű szakemberek tanulhatnak sokat egymástól*. A hozzászólások, javaslatok az előadók részére újfajta kutatási szemlélet irányait villanthatják föl, s a kérdések, hozzászólások értelmezését követően módosíthatják a hangsúlyokat, bővíthetik a kutatás értelmezési kereteit. Mindezen okok miatt a szimpóziumok körét érdemes lenne bővíteni.

A szekcióvezetőkre nagy felelősséget ró az egyes szekciók irányításának, a hallgatók tájékoztatásának, az időbeosztás menedzselésének – illetve a hozzászólások ösztönzésének, s több hozzászólás esetén azok kezelésének – kihívása.

A KONFERENCIÁRÓL – ÖSSZEZEVE

Összességében a konferencia egy *interaktív továbbképzésnek* tekinthető, amely szakmai fejlődést biztosít a résztvevők számára. Az ott bemutatott eredmények további vizsgálatokkal egészíthetők ki, illetve hivatkozási forrásként felhasználhatóak más vizsgálatok tervezésekor.

A HuCER konferenciák az élethosszig tartó tanulás egy-egy lépcsőjeként is aposztrofálhatók. Szervezésük hatalmas háttér munkát, jól koordinált együttműködést igényel. Egy-egy konferencia helyszínének a kiválasztása, a konferenciáról szóló tájékoztatás összeállítása, az információk rendszerezése, az online felületek tartalommal való feltöltése, az absztraktok kezelése és szakmai értékelése, az értékelésről szóló tájékoztatás, a programterv készítése, a szekciók témánkénti szervezése, a kommunikáció a jelentkezőkkel, az étkezések megszervezése, a megfelelő infrastruktúra biztosítása, a regisztráció lebonyolítása egyaránt meghatározza a konferencia minőségét.

Minden konferencián visszatérő probléma, hogy a résztvevőknek egyes szekciók között választaniuk kell, mert több szekció is ugyanabban az időben zajlik. Bár megengedett a szekciók közötti átjárás, ezzel tapasztalataink szerint nagyon kevesen élnek, a többség ugyanabban a szekcióban hallgatja végig az előadásokat.

A konferencia után érdemes átgondolni, hogy a fentiekén túl mivel is lettünk

gazdagabbak a rendezvényen. Először is: fel-emelő élmény volt a személyesség varázsának újratapasztalása, az ismerősök visszamosolygása, a barátok kézfogása, ölelése, a szekcióvezetők támogató jelenléte, valamint annak felismerése, hogy a résztvevők aktív társadalmi szerepvállalásának ténye megkérdőjelezhetetlen. Mint az esemény egyik előadója és szekcióvezetője tanúja lehettem annak, amikor a konzulens a személyes jelenlétével támogatta doktoranduszhallgatójának az előadását. Ez egyszerű gesztusnak tűnik – de véleményem szerint ez annál sokkal többet jelent. A konzulensi felelősségvállalás a szakma professzionalizálódásának előjeleként értelmezhető.

Az online konferenciák után újra átél-

hettük és értelmezhetjük a személyes jelenléttel együttjáró pillantásokat, arckifejezéseket, gesztusokat, metakommunikációs jeleket.

A társadalmi jelenségek következményeként a konferenciák is dinamikus fej-

lődésen mennek keresztül. A szervezők évről évre követik a társadalmi elvárásokat, a jogszabályok módosulását, a tapasztalatok alapján pedig rugalmasan alakítják, finomítják az esemény folyamatait. Végezetül szögezzük le: bár a szakmai konferenciák társadalmi fejlesztő szerepe nélkülözhetetlen, csak részlegesen tölthetik be azt a funkciót, amelyet egy autonóm, független kutatóintézetnek kellene ellátnia az oktatáspolitikai irányítás rendszerszerű működése, eredményes tervezése, hatékony megvalósítása és objektív értékelése érdekében.

a megfelelő infrastruktúra biztosítása, a regisztráció lebonyolítása egyaránt meghatározza a konferencia minőségét

Hivatkozások

Juhász Erika és Kattein-Pornói Rita (szerk., 2022): Oktatás egy változó világban – Kutatás, innováció, fejlesztés. Absztraktfüzet. Hungarian Conference on Educational Research HuCER 2022 (2022. május 26-27.). Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Budapest. Letöltés: <http://hera.org.hu/wp-content/uploads/2022/05/Absztraktkötet-2.pdf> (2022. 10. 20.)

Kattein-Pornói Rita, Mrázik Julianna és Pogátsnik Monika (szerk., 2022): Tanuló társadalom. Oktatókutatás járvány idején. HuCER 2021 Hungarian Conference on Educational Research. [2021. május 27-28.]. HERA Évkönyvek IX. Debreceni Egyetemi Kiadó - HERA, Debrecen - Budapest. Letöltés: http://hera.org.hu/wp-content/uploads/2022/05/HERA_Evkonyvek_IX_bc.pdf (2022. 10. 20.)

